

La Biblioteca Històrica de la Universitat de València exposa el primer llibre imprès a València fa ara 550 anys

La Biblioteca Històrica de la Universitat de València inaugura aquest dijous (25 d'abril), a la sala Duc de Calàbria, l'exposició *Trobes: 550 anys de la impremta a València*, comissariada per Antoni Furió, Rosa M. Gregori Roig i Pau Viciano.

La mostra commemora els 550 anys de l'arribada de la impremta a València, una fita en la història i la cultura valencianes que va obrir pas a la impremta a Espanya com a indústria editorial. El recorregut expositiu s'articula entorn de dues sales, la sala Duc de Calàbria de la Biblioteca Històrica i la sala de Bigues, situades a l'edifici fundacional de la Universitat, que enguany celebra 525 anys.

En 1474, arran de la convocatòria d'un certamen poètic, es publicaven a València les *Obres e trobes en lahors de la Verge Maria*, el primer llibre imprès a la Corona d'Aragó i el primer de caràcter literari de la Península.

L'invent de la impremta va tenir lloc a mitjan segle XV. Johannes Gutenberg imprimia al seu taller tipogràfic de Magúncia la Bíblia de 42 línies. A partir d'aquest moment, Europa va ser testimoni de la gran revolució cultural que va representar aquesta nova tecnologia basada en la premsa de tipus mòbils i que, en tot just vint anys, es difonia per Europa i arribava a la ciutat del Túrria.

En aquells dies, València era la ciutat més habitada de la Península i un important centre econòmic i financer amb un port molt actiu que la connectava amb les principals rutes comercials. La prosperitat econòmica de la ciutat es traduïa en una esplendor artística i literària, com així ho testimonien l'edifici de la Llotja i el palau de la Generalitat, entre altres grans construccions de la centúria, i la plèiade d'escriptors (Ausiàs Marc, Joanot Martorell, Jaume Roig, Isabel de Villena, Joan Roís de Corella...) que fan del Quatre-cents el Segle d'Or de les lletres valencianes.

A València coincidien també els quatre elements que van fer possible la introducció de la impremta. En primer lloc, el mercader alemany Jacob Vizlant, representant de la Gran Companyia Mercantil de Ravensburg, que va tindre la idea d'ampliar l'oferta de mercaderies de la seua societat amb un nou producte, el llibre imprès. En segon lloc, el tipògraf Lambert Palmart, que Vizlant va fer vindre a València per imprimir els llibres que

foren d'interès. En tercer lloc, el dinamisme cultural de la capital valenciana i l'existència d'un ampli públic lector, capaç d'adquirir i llegir els llibres que s'imprimirien. Finalment, la celebració el mes de març de l'any 1474 d'un certamen poètic en lloança de la Mare de Déu, convocat pel virrei Lluís Despuig i organitzat pel poeta Bernat Fenollar, que va aconseguir reunir quaranta autors de diferents estaments socials i va donar lloc a una ocasió perfecta perquè fora aquest el primer llibre que s'imprimiria a València.

A partir d'aquest moment, València ja disposava de premses i tipògrafs, així com de les eines per a fer llibres i, en pocs anys, ja estava en condicions d'exportar-ne. Es creava així una nova xarxa de professions i activitats al voltant del llibre imprès que anava des dels editors-llibreters i els impressors fins al públic de lectors i lectores, que van influir perquè el nou llibre imprès imitara els manuscrits.

Trobes: 550 anys de la impremta a València mostra aquest procés a través d'un itinerari expositiu que es desplega en dos espais singulars.

A la sala Duc de Calàbria, al costat de l'únic exemplar conegut de les *Trobes*, es mostren uns altres 17 incunables valencians (obres impreses abans de 1501). És la primera vegada que s'exposa aquesta selecció de joies incunables, en la majoria obres rares o úniques conegudes, que formen part del tresor bibliogràfic custodiat per la Biblioteca Històrica de la Universitat de València. Entre els incunables valencians exposats, es troben títols com *Lo primer llibre del Crestià* (Lambert Palmart, 1483); *Tirant lo Blanc*, de Joanot Martorell (Nicolás Spindeler, 1490); *La vida de la sacratíssima Verge Maria*, de Miquel Peres (Nicolás Spindeler, 1494); *Lo quart del Cartoixà*, per Joan Roís de Corella (Lope de la Roca, 1495; Pedro Hagenbach i Leonardo Hutz, 1495); *Lo somni de Joan Joan*, de Jaume Gassull (Lope de la Roca, 1497) o *Regiment de la cosa pública*, de Francesc Eiximenis (Cristóbal Cofman, 1499).

A la sala de Bigues, es fa un recorregut per la història de la impremta. A través d'audiovisuals i de l'exposició d'utensilis tipogràfics, es realitza una incursió en la feina pròpia d'un taller d'impremta. També s'exposa una còpia del primer llibre imprès a Europa, la Bíblia de 42 línies, i del plànol d'Antonio Mancelli, el més antic que es coneix de València (1608), per a reflectir el món dels impressors i els tallers actius en l'època. L'itinerari es tanca amb una visió general sobre la repercussió de les *Trobes* al llarg del temps i les dues commemoracions centenàries de la seua publicació realitzades en 1874 i 1974.

Durant quatre mesos, *Trobes: 550* ambienta dues de les sales del Centre Cultural La Nau per recordar l'origen i l'evolució d'una obra de gran rellevància en la història i la cultures valencianes.

Com a activitat complementària, del 28 d'abril al 26 de maig, la rèplica de la impremta de Gutenberg –propietat de l'Associació d'Amics del Museu de la Impremta. Senat del Museu– romandrà instal·lada a l'entrada de la sala Duc de Calàbria i se'n mostrarà el funcionament estampant la primera pàgina de l'incunable de les *Trobes* en l'horari següent: dimarts, dijous i diumenges, de 10 a 13 hores, i dimecres, de 16 a 19 hores.

L'exposició es podrà visitar a la sala Duc de Calàbria de la Biblioteca Històrica i a la sala de Bigues, situades al Centre Cultural La Nau, fins al 8 de setembre de 2024.

La Biblioteca Històrica de la Universitat de València expone el primer libro impreso en València hace ahora 550 años

La Biblioteca Històrica de la Universitat de València inaugura este jueves (25 de abril) en la sala Duc de Calàbria, la exposició *Trobes: 550 años de la imprenta en Valencia* comisariada por Antoni Furió, Rosa M. Gregori Roig y Pau Viciano.

La muestra conmemora los 550 años de la llegada de la imprenta a Valencia, un hito en la historia y la cultura valencianas que abrió paso a la imprenta en España como industria editorial. El recorrido expositivo se articula en torno a dos salas, la sala Duc de Calàbria de la Biblioteca Històrica y la sala de Bigues, ubicadas en el edificio fundacional de la Universitat, que este año celebra 525 años.

En 1474, a raíz de la convocatoria de un certamen poético, se publicaban en Valencia las *Obres e trobes en lahors de la Verge Maria*, el primer libro impreso en la Corona de Aragón y el primero de carácter literario de la Península.

El invento de la imprenta tuvo lugar a mediados del siglo XV. Johannes Gutenberg imprimía en su taller tipográfico de Maguncia la Biblia de 42 líneas. A partir de este momento, Europa fue testigo de la gran revolución cultural que supuso esta nueva tecnología basada en la prensa de tipos móviles y que, en apenas veinte años, se difundía por Europa y llegaba a la ciudad del Turia.

Por entonces, Valencia era la ciudad más habitada de la Península y un importante centro económico y financiero con un puerto muy activo que la conectaba con las principales rutas comerciales. La prosperidad económica de la ciudad se traducían en un esplendor artístico y literario, como así lo testimonian el edificio de la Lonja y el palacio de la Generalitat, entre otras grandes construcciones de la centuria, y la pléyade de escritores (Ausiàs Marc, Joanot Martorell, Jaume Roig, Isabel de Villena, Joan Roís de Corella...) que hacen del Cuatrocientos el Siglo de Oro de las letras valencianas.

En Valencia coincidían también los cuatro elementos que hicieron posible la introducción de la imprenta. En primer lugar, el mercader alemán Jacob Vizlant, representante de la Gran Compañía Mercantil de Ravensburg, que tuvo la idea de ampliar la oferta de mercaderías de su sociedad con un nuevo producto, el libro impreso. En segundo lugar, el tipógrafo Lambert Palmart, que Vizlant hizo venir a Valencia para imprimir los libros que fueran de interés. En tercer lugar, el dinamismo cultural de la capital valenciana y la existencia de un amplio público lector, capaz de adquirir y leer los libros que se imprimirían. Por último, la celebración en el mes de marzo del año 1474 de un certamen poético en alabanza a la Virgen María, convocado por el virrey Lluís Despuig y organizado por el poeta Bernat Fenollar, que consiguió reunir a cuarenta autores de diferentes estamentos sociales, dando lugar a una ocasión perfecta para que fuera este el primer libro que se imprimiría en Valencia.

A partir de este momento, Valencia ya disponía de prensas, tipógrafos, así como de las herramientas para hacer libros y, en pocos años, ya estaba en condiciones de exportarlos. Se creaba así una nueva red de profesiones y actividades alrededor del libro impreso que iba desde los editores-libreros y los impresores hasta el público de lectores y lectoras que influyeron para que el nuevo libro impreso imitara a los manuscritos.

Trobes: 550 años de la imprenta en Valencia muestra este proceso a través de un itinerario expositivo que se desarrolla en dos espacios singulares.

En la sala Duc de Calàbria, junto al único ejemplar conocido de las *Trobes*, se muestran otros 17 incunables valencianos –obras impresas antes de 1501–. Es la primera vez que se expone esta selección de joyas incunables, en su mayoría obras raras o únicas conocidas, que forman parte del tesoro bibliográfico custodiado por la Biblioteca Històrica de la Universitat de València. Entre los incunables valencianos expuestos, se encuentran títulos como *Lo primer llibre del Crestià* (Lambert Palmart, 1483); *Tirant lo*

Blanc, de Joanot Martorell (Nicolás Spindeler, 1490); *La vida de la sacratíssima Verge Maria*, de Miquel Peres (Nicolás Spindeler, 1494); *Lo quart del Cartoixà*, por Joan Roís de Corella (Lope de la Roca, 1495; Pedro Hagenbach i Leonardo Hutz, 1495); *Lo somni de Joan Joan*, de Jaume Gassull (Lope de la Roca, 1497) o *Regiment de la cosa pública*, de Francesc Eiximenis (Cristóbal Cofman, 1499).

En la sala de Bigues, se hace un recorrido por la historia de la imprenta. A través de audiovisuales y de la exposición de utensilios tipográficos, se realiza una incursión en el trabajo propio de un taller de imprenta. También se expone una copia del primer libro impreso en Europa, la *Biblia* de 42 líneas, y del plano de Antonio Mancelli, el más antiguo que se conoce de Valencia (1608), para reflejar el mundo de los impresores y los talleres activos en la época. El itinerario se cierra con una visión general sobre la repercusión de las *Trobes* a lo largo del tiempo y las dos conmemoraciones centenarias de su publicación realizadas en 1874 y 1974.

Durante cuatro meses, *Trobes: 550* ambienta dos de las salas del Centre Cultural La Nau para recordar el origen y evolución de una obra de gran relevancia en la historia y culturas valencianas.

Como actividad complementaria, del 28 de abril al 26 de mayo, la réplica de la imprenta de Gutenberg (propiedad de la Asociación de Amigos del Museo de la Imprenta. Senado del Museo) permanecerá instalada a la entrada de la sala Duc de Calàbria y se mostrará su funcionamiento estampando la primera página del incunable de las *Trobes*, dentro del siguiente horario: martes, jueves y domingos, de 10 a 13 horas, y miércoles, de 16 a 19 horas.

La exposición se podrá visitar en la sala Duc de Calàbria de la Biblioteca Històrica y en la sala de Bigues, ubicadas en el Centre Cultural La Nau, hasta al 8 de septiembre de 2024.
